

הארי החדש

עלון לשבת קודש

דברי מחשבה והלכה, ומהנעשה בבתי הכנסת

להצלת כל התורמים לעלון, הם ובני משפחותיהם יתברכו בכל הברכות והישועות

נושא השבוע: לקראת חג פסח (ג)

ב' ניסן תשפ"ו 1618 (שנה לא')

ההפטרה: "עם זו" (ישעיה מג)

פרשת ויקרא

"ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאוהל מועד לאמר" (א, ב)

מדוע האות א' במילה "ויקרא" בתורה זעירא?

מבאר "בעל הטורים" שרצה משה רבינו לכתוב "ויקר" כאלו לא דיבר הקב"ה עימו אלא בחלום כשאר הנביאים בדרך מקרה, אולם הקב"ה אמר לו לכתוב א', והוסיף משה א' קטנה.

לומדים אנו מכאן על מידת הענוה של משה רבינו שנאמר עליו (במדבר יב, ג): "והאיש משה ענו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה".

גם איסור חמץ בפסח מסמל את הענוה. השוני בין חמץ למצה הינו משמעותי ומסמל עקרון מרכזי ודרך חיים. הן בצורת האפיה- החמץ תופח, תפיחה זו מסמלת צורת חיים של גאווה והתנשאות המביאה לנפילה, כי הגאותו אינו מתחרט על הטעויות שעשה. ואילו המצה דורשת זריזות גדולה בהכנתה כדי למנוע אפשרות של תפיחה ולכן היא מסמלת את הענוה והשפלות המובילים לחשבון נפש ותשובה, להארת פנים לזולת ומכאן הדרך סלולה לחיים טובים יותר.

(הב"ד)

פסח של ישועות

מעשה שהיה

המעשה אירע לפני מס' שנים, משפחה מאזור הצפון היתה אמורה לחגוג את ליל הסדר במודיעין עלית עם המשפחה המורחבת. כשהאשה נטלה על עצמה את האחריות על הבישול ל-35 נפשות, "תביאו רק מצות, יין ושתייה" ביקשה. ערב החג הגיע, בעלה וילדיה יצאו מעפולה למודיעין עלית כבר בשעות הבוקר. 3 שעות וחצי לפני כניסת החג אמר הבן הגדול לאימו: "חייבים לזוז עכשיו, שח"ו לא נגיע באיחור", הם הורידו לרכב את כל התבשילים עטופים היטב ונכנסו לרכב. הם החלו לנסוע, כבר ביציאה מהעיר הם הבחינו בעומס תנועה גדול והם נאלצו לנסוע בנסיעה איטית, השעה הייתה 17:30 שהחג נכנס ב-18:30 לערך. "תראי אמא, אם עד 17:45 לא נגיע לכביש מס' 1 למודיעין עלית אני חוזר לעפולה". בשעה 17:45 הם הגיעו לכביש גזה וראו פקק ענק כשבצד השני הכביש ריק. "אמא, חייבים לחזור". הם שוחחו בטלפון עם המשפחה, אב המשפחה אמר לו: "אולי תנסה להתקדם קצת", המתח היה גדול. ובשעה 18:00 כשכולם הבינו שאין שום מצב להגיע הוא אמר לבנו: "תסתובב וסע בחזרה", שהמשמעות שכל האוכל ל-35 אנשים נמצא ברכב... הבן מצא מקום להסתובב והרכב החל לשעוט לכוון הבית כשאימו בוכה בשקט, מבינה שחלום "הסדר" שלה נגנו... ב-18:25 הם הצליחו להגיע לפאתי חדרה, השעון תקתק והחג ניכנס ואז הבן אמר: "השעה שש וחצי", וכיבה את המנוע ליד בניין מגורים בחדרה. הוא מיהר להוציא את האוכל הארוז מהרכב והם נותרו שם לבדם יודעים שאי שם במודיעין עלית ממתנינה משפחה ללא אוכל, ואילו הם תקועים עם סירים מלאי כל טוב ואפילו כלים כדי לאכול את האוכל אין להם, וגם לא מקום...

הערב ירד, לפתע יצא מהבניין הסמוך בחור כבן 20, היא פנתה אליו: "תגידי, יש כאן אולי משפחה דתית?", "כן, בקומה ראשונה" השיב הבחור שהוא נוקב בשם המשפחה והלך. היא עלתה ונקשה על הדלת שעליה רשום שם המשפחה שציין הבחור, את הדלת פתחה אישה הלבושה בבגד לבן ובשביס

ע"פ "אור החיים" אופק ת"א * לא לעיין בתפילה * שקיעה 5:53-5:57 * סוף זמן ק"ש 8:04-8:09

כניסת שבת: 5:33 יציאת שבת: 6:25 יציאת שבת: 7:08

לבן, "תיראי, גברת נתקענו כאן בחג ואין לנו מקום לישון ולעשות את "הסדר", אולי אנחנו יכולים לתפוס כאן איזו פינה?", "כן, רגע, אשאל את בעלי". לאחר מס' דקות שבה ואמרה: "תיראי, אין לנו בעיה עם מקום לינה, אבל לגבי האוכל.. אנחנו... טבעוניים ואיננו אוכלים בשר, אז איני יודעת מה לומר". "אל תדאגי לגבי אוכל, יש לנו בשפע, אנחנו נביא מלמטה, השאלה אם אפשר לשים על הפלטה שלכם?", "אין בעיה" השיבה האישה. הם החלו לעלות ולרדת ותוך דקות ספורות התמלא הבית בניחוחות של אוכל, "אפשר לדבר איתך רגע בצד?" אמרה המארחת. "בשמחה", והן נכנסו למטבח "תיראי, אנחנו לא באמת טבעוניים, אנחנו פשוט עניים מרודים אין לנו כלום, עד לפני שנתיים היינו אמידים אך נפלנו כלכלית ומחמת הבושה אנחנו מתקשים אפילו לפנות ולבקש עזרה. הגענו לפת לחם... ונאלצנו לומר לילדים שאנו טבעוניים, לפחות שלא יחושו בהעדר אוכל....".

הן פנו לסדר את האוכל על הפלטה, על השולחן הונחו סלטים ומטעמים שונים ורגע לפני תחילת "הסדר" אמרה המארחת לבעלה, "שכחנו את שמעון?", "מי זה שמעון?", שאלנו. "הוא הבן הגדול שלנו, שלחנו אותו שיאכל בבית אחד המשפחות", אחד הילדים רץ לקרוא לו וכשהוא הופיע... היה זה הבחור שהפנה אותם אל המשפחה הדתית היחידה בבניין... היה זה "סדר" מיוחד במינו, כל הנוכחים ידעו שנעשה להם נס, איש איש וניסו כשהמשפחה נהנית מסעודה דשנה שכמותה לא אכלו זמן רב. גם הבשורה על 33 אנשים שנותרו ללא אוכל ל"ליל הסדר" פשטה בקרב השכונה במודיעין עלית ורבים שלחו להם תבשילים, בשרים וסלטים, אבל הזכייה הגדולה הייתה של המשפחה שחשבה להיות טבעונית וכעת יצאה מעוני ודלות לתקווה וחירות. (חב"ד חדרה הרב יוחנן בוטמן)

הלכות בדיקת חמץ

פינת ההלכה

- א. חז"ל ציוו לבדוק את החמץ בליל י"ד ניסן בצאת הכוכבים [אחרי ערבית] לאור הנר (ש"ע סי' תל"א ס"א) וגם אם בטוח שביטו נקי מחמץ חייב לבדוק בברכה (סי' תל"ג ס"א).
- ב. חצי שעה קודם זמן בדיקת חמץ אסור להתחיל בשום מלאכה, לישון או להתחיל לאכול [אבל עד 50 גר' פת או עוגה מותר. אך פירות, שתיה ותבשיל שאינם מ-5 מיני דגן מותר אפילו יותר מ-50 גר', ואם ביקש מחברו שיזכירנו רשאי לאכול פת אף יותר מ-50 גר', והמחמיר לא לאכול כלל תע"ב] והטעם: שמא ימשך אחר עניינו וישכח לקיים מצות בדיקת חמץ] ואם התחיל לפני החצי שעה רשאי להמשיך (ש"ע סי' תל"א ס"ג, חז"ע פסח עמ' מא) והמחמיר להפסיק ולבדוק תבוא עליו ברכה (ס).
- ג. אין להתחיל ללמוד בהגיע זמן הבדיקה (אם התחיל קודם רשאי להמשיך) (ש"ע ס) מכל מקום ציבור הלומדים בבית הכנסת שיעור קבוע יקיימו את השיעור ועם סיומו יזכירו לכולם לבדוק (חז"ע ח"ב סי' נט) [נוהגים לפזר 10 חתיכות קטנות מאוד עטופות בפינות הבית ולמוצאם בבדיקה] (הכמ"א סי' תל"ג ס"ג).
- ד. יש לבדוק לאור נר שעווה (ש"ע סי' תל"ג ס"ג) או פרפין [המצויים כיום] (חז"ע עמ' מ) ואין לבדוק לאור נר חלב, שמן או אבוקה (ש"ע ס) [ה"ה לשני נרות הקלועים יחד כמו נר הבדלה] (חז"ע ס) ואם בדק בנר חלב ושמן יצא ידי חובה בדיעבד, ובאבוקה לא יצא אפילו בדיעבד וצריך לחזור ולבדוק כהלכה (בלא ברכה) (ש"ע ס). וכשאין נר כשר יכול לבדוק בפנס כיס (ויכול לברך על זה) (חז"ע עמ' לח).
- ה. אין צריך לכבות את אור החשמל בשעת בדיקת חמץ, ואדרבה תוספת אור עדיפה יותר שע"י כך יכול לבדוק יפה בחורים ובסדקים (תורת מועדים פ"ג ס"ח).
- ו. קודם שיברך על הבדיקה ייטול ידיו בלא ברכה משום נקיות (פסח כהלכה סי' 7 ס"א) [אם ידיו היו לא טהורות כגון: נגע בנעליו וכיו"ב]. ממידת חסידות נכון לקחת פרי חדש הטעון "שהחינו" ואחרי שמתחיל קצת לבדוק מברך על הפרי "שהחינו" [להרוויח את אלה הסוברים שצריך לברך "שהחינו" על הבדיקה] (חז"ע עמ' מה) ובסיום הבדיקה יברך ברכת הנהנין ויאכל הפרי (ס).
- ז. בברכה אחת שמברך על הבדיקה יכול לבדוק כמה בתים או חנויות ואפילו הם רחוקים קצת זה מזה [שאין ההליכה נחשבת הפסק] (ויכוון עליהם בברכה) מכל מקום אם הם רחוקים ממש יכוון בשעת הברכה לצאת יד"ח הברכה רק על הבדיקה שבביתו ויכול לברך שנית על הבדיקה בחנות (ס עמ' מז).
- ח. לפני הבדיקה מברך ואין לדבר עד סוף הבדיקה, [עד אחרי הביטול] (חז"ע עמ' מד) ואם דיבר בין הברכה לתחילת הבדיקה [בדברים שאינם לצורך הבדיקה] חוזר לברך, אבל אם דיבר אחר שכבר התחיל לבדוק קצת אינו חוזר לברך, ואף לכתחילה יכול לדבר אחר שבדק קצת בדברים שהם לצורך הבדיקה (ש"ע סי' תל"ג ס"א ומשנ"ב ס"ק ה-ו). אם שכח לברך, כל עוד שלא סיים את הבדיקה יכול לברך (בהכמ"א). ואם נצרך לנקיטו באמצע יברך "אשר יצר" וימשיך (חז"ע מה).
- ט. אע"פ שהבדיקה קשה ולוקחת הרבה זמן לא יקוץ בה, ולפי הצער כן השכר ולכן לא יעבור עם הנר בדירה בהעברה בעלמא אלא יעשה בדיקה יסודית (בא"ח פ"ו סעי' ג).

י. אם בעל הבית רוצה, יכול לחלק את חדרי הבית לכמה אנשים וכולם יעמדו לידו בשעת הברכה [ואם לא עמדו לידו אין ראוי שיבדוק] ואח"כ יתפזרו לבדוק (ש"ע אור"ח סי' תל"ב סעי' ז).

ואם בעל הבית אינו בודק כלל לא יברך להם אלא השליח שאותו מינה לבדוק (חזו"ע עמ' מט). ואשה לא תבדוק במקום שיש איש, ובמקום שאין שם איש מעל גיל י"ג שנה תברך תבדוק ותבטל (ותאמר "כל חמירא וחמיעא דאיכא לבעל" וכו' כשהיא נשואה) (חזון עובדיה עמ' נו).

יא. צריך לבדוק בחורים ובסדקים ובכל החדרים ופינות הבית, לרבות המרפסות וחדרי המדרגות, וביתר המקומות שמצניעים שם אוכל, אף שברור לו שמעולם לא אכל שם חמץ, וכשיש ילדים קטנים יבדוק גם תחת הארונות והמיטות, בחדר השירותים והאמבטיה (אור לליון ח"ג פ"ז ס"ט).

יב. מי שיש לו מכונית פרטית צריך לבדוקה בליל יד' לאור הנר (ועדיף ע"י פנס כיס משום סכנה) (פסח כהלכה סי' ג ז"ד). אך לא יברך על בדיקתה היות ונפטר בברכה שמברך על בדיקת ביתו ולכן יקפיד לבדוק את מכוניתו סמוך לבדיקת ביתו (ש"ת יח"ד ח"א סי' ה, חזו"ע פסח עמ' נב).

יג. הגינה והחצר-כשמסופק אם יש חמץ צריך לבדוק רק בחורים ובסדקים שבפינות ואם יש ודאי חמץ צריך לבדוק את כל הגינה והחצר (ש"ע סי' תל"ג ס"ו, משנ"ב ס"ק כה) [המצוי שיש חמץ].

יד. גבאי ביהכ"נ צריכים לדאוג לבדוק את החמץ בבית הכנסת בליל יד' לאור הנר בלא ברכה (חזו"ע שם סעי' ה), וכן בבניין משותף צריך הועד לבדוק את חדר המדרגות, המקלט, ארונות החשמל והגז, וטוב שכל השכנים ימנו שליח אחד עבור כולם, ואם הוא יודע שאין השכנים בודקים יבדוק מהכניסה ועד הקומה בה הוא גר (סידור פסח כהלכתו סי' יז ס"ו, אור לליון ח"ג עמ' פ) – בלא ברכה [ויפטרם בברכה שמברכים על בדיקת הבית (חזו"ע עמ' ל)].

טו. מקום שאינו רוצה לבדוק (כגון: מקלט, בית-ספר) יכול למכור (את החמץ והמקום שבו) לגוי ויפטר מן הבדיקה [אע"פ שכעת לא נמכר, מ"מ הואיל וסופו להימכר לגוי אינו צריך בדיקה (חזו"ע פסח עמ' נא)] מ"מ אם אפשר לבצע מכירה מיוחדת לגוי ב-יג ניסן עדיף (פסח כהלכה שם).

ו. ראו לסיגור את המקום במפתח ולהימנע מלהיכנס לשם בפסח (מכירת חמץ כהלכתו פ"ב ס"כו).

טז. הנוסע מביתו מלפני הפסח לכל ימות הפסח ורוצה למכור את כל ביתו עם החמץ שבתוכו, יכול למכור את כל הבית חוץ מחדר אחד או חלק ממנו שיישאר כדי לקיים בו מצוות בדיקת חמץ, (פסקי תשובות ס"ב ע"פ ש"ע סי' תלו ס"ג) ואם יוצא לפני ליל יד' בניסן יבדוק את החדר בלא ברכה בלילה שלפני יציאתו (משנ"ב ס"ק ג, אור לליון ח"ג פ"ז ס"ט, משנ"ב איש מלכה סי' תלו ס"א) ואם נמצא בליל יד' בודק בברכה את אותו החדר (פסח כהלכה סי' ג). מ"מ בערב פסח יבטל את כל החמץ שברשותו (משנ"ב שם).

כשמוכר את כל ביתו עם החמץ יש להימנע מלהיכנס אליו בימי הפסח (מכירת חמץ כהלכתו שם).

יז. המתארח בבית מלון כל הפסח ומקבל את החדר לפני ליל יד' בניסן חייב לבדוק את חדרו בלי ברכה בליל בדיקת חמץ [ויהרהר הברכה בליבו] (ילקו"י פסח ח"א עמ' תקסו-תקע"א).

יח. אחר הבדיקה יבטל את החמץ ויאמר: "כל חמירא דאיכא..." [בעברית: כל חמץ ושאר שישנו ברשותי שלא ראיתיו ולא ביערתיו יתבטל ויהיה כעפר הארץ] (ש"ע סי' תל"ג ס"ב) ויאמר את הנוסח בלשון שמבין (הרמ"א שם) [שידע לפחות שמבטל ומפקיר את החמץ], אבל אם אינו מבין כלל וחושב שאומר איזה תחינה לא יצא ידי חובה אפילו בדיעבד (משנ"ב ס"ק ט').

הלכות מכירת חמץ

א. מי שנשאר חמץ בבעלותו יכול למכרו לגוי (ש"ע סי' תמח ס"ג) באמצעות הרבנות לפני הפסח, ובכך לא יתחייב לבערו [ולאחר הפסח חוזר החמץ לרשותו] (אול"כ יוסף פ"ה ס"א). גם מי שסבור שאין לו כל חמץ מן הראוי שיהדר וישתתף במכירת חמץ (מכירת חמץ כהלכתו פ"א ס"יא) ונכון להשאיר קצת חמץ כדי לבערו בערב פסח כדי לקיים מצות "תשביתו" לכל הדעות (ס"ב).

ב. יכול למנות שליח עבורו שיחתום במקומו על השטר וימכור את החמץ עבורו (אול"כ יוסף פ"ה ס"ב) וכן אישה יכולה למכור חמץ שלה, וכשהיא נשואה יכולה למכור את החמץ של הבית ברשות בעלה [ובמקרה שאינה יכולה לשאול את בעלה, יכולה בכ"ז למכור] וכן יכולה להיות שליחה עבור אחר (שם פ"ז ס"ג). ובדיעבד מועיל למכור חמץ למי שלא ביקש לעשות כן, על כל פנים יודיע לו לפני הפסח כדי שיתרצה (כה"ח סי' תמח ס"ב ס"ה-ס"ט). ולכתחילה אין למכור את החמץ של חברו ללא רשותו ושליחותו (ק. ילקו"י עמ' תקפז, ילקו"י כיבוד אב ואם פ"ז ס"יא).

ג. המוכר בא בעצמו [או שליחו] אל הרב כדי למנותו שליח למכירת חמץ לגוי ומקבל את סודרו ומגביהו לעצמו ותחת זה מוסר לו את הרשות לעשות בחמצו ככל הדרוש כדי לבצע את המכירה של החמץ לגוי, וגם חותם על הרשאה זאת בחתימת ידו (שם פ"ז ס"ב-טו), ויש אומרים שנכון לדקדק לשלם לרב איזה תשלום עבור טרחתו במכירת החמץ (ק. ילקו"י ס"ה) [הטעם לכך כדי שיהיה כדין פועל שידו כיד הבעלים, ושיהיה לו במה לקנות את החמץ במוצאי החג ולא יראה רק בעורמה] (מכירת חמץ כה. ס"ז).

ד. מי שצריך למכור את חמצו והוא נמצא במקום רחוק ואינו יכול להגיע לבצע את מינוי השליחות

למכירה יכול למנות את הרב המבצע את המכירה דרך הטלפון (מסכיל עכדי ח"ו סי' ז' ס"ק א', אור לניון ח"ג פ"ט ס"ב, פסח כהלכה לגר"א לוי סי' ז' בס"ס הגר"ש אלישיב, הגר"נ קרליץ והגר"מ מלאזו, שו"ת הרש"ל לגר"י יוסף ח"א סי' מה).
ה. אע"פ שאין מפרטים את החמץ ואת מקומו המכירה מועילה (ס"ס פ"ד ס"טו) ואם פרט את מקומות החמץ, ואחר הפסח התברר לו שהיה לו חמץ בתוך ארון שלא ידע על קיומו, בדיעבד אין חמץ זה נאסר (ילקו"י פסחוב סי' תמהוג סי', מכירת חמץ כהלכתו פ"ב ס"ה).

ו. הרוצה למכור את חמצו צריך להניחו מאחורי מחיצה כגון: בתוך ארון שלא יהיה גלוי לעין, ולכסותו בסדין או נייר בלבד אינו מועיל אם מתנדנדים ברוח מצויה (ס"ס).
ז. מי שאינו שומר תורה ומצוות שמכר את החמץ של חנותו או חמצו הפרטי מכירתו מכירה, אך אם הוא ממשיך לעסוק בחמץ בפסח [כגו' שמוכר חמץ] מכירתו בטלה ואסור לקנות ממנו גם לאחר הפסח [ומצוה לפרסמו ברבים כדי למנוע מכשול] (ס"ס פ"ה ס"טו).
ח. ישתדל להשתמש במוצרי החמץ בבית שלא יישאר הרבה חמץ עד פסח (ד. ע.) בעל חנות הרוצה לקנות לפני הפסח כמות של אטריות, עוגיות, בירה... כדי שיוכל למכור מיד לאחר הפסח ומוכר את כל החמץ שקנה לרבנות, לא יעשה כן לכתחילה (ילקו"י סי"ג). אבל לקנות קמח בכמות מותר.

הלכות תענית בכורות

א. הבכורים צריכים להתענות ביום ערב פסח, (שו"ע אור"ח סי' תע סעי' א') זכר לנס שניצלו ממכת בכורות, (טור סי' תע) בין שהוא בכור רק לאבא או רק לאימא (שו"ע ס"ס סעי' א') וכן בכור כהן או לוי (ב"ח לו סעי' כה) וכן הבא אחרי נפל, כל אלו חייבים להתענות (כה"ח ס"ק ו) אבל בכור שנולד בנייתוח קיסרי והבא אחריו אינם חייבים להתענות (כה"ח ס"ס ק"ג).

ב. יש אומרים שאפילו נקבה בכורה מתענה בערב פסח, (שו"ע סי' תע סעי' א') ואין מנהיגו כן. (ב"ח ס"ס סעי' כה, כה"ח ס"ס ק"ג יז-יח) ואכן בזמננו שנהגו לפטור את התענית בסעודת סיום מסכת אם היא יכולה בנקל לבוא ולשמוע, ראוי שתעשה כן ואם אינה יכולה להגיע, יכולים לקחת עבודה עוגה וכיוצ"ב מסעודת הסיום (ילקו"י ח"ה עמ' ע"ג).

ג. היות ובדורנו ירדה חולשה לעולם, והתענית גורמת להפרעה לעריכת הסדר כמצוותו נהגו לפטור את התענית ע"י השתתפות בסעודת מצוה [כגון: בריית, פדיון הבן, "סיום מסכת", (שו"ת יב"א ח"א סי' כה).
ד. ילד בכור קטן שמלאו לו 30 יום, יש הנוהגים שהאבא מתענה עבורו (ואם האבא בכור האמא מתענה עבורו) (שו"ע ס"ס סעי' ז' כ"מ"א) ובזמננו שהמחויבים בתענית יכולים לפטור עצמם על ידי סעודת סיום ראוי שיגיעו לסעודת סיום מסכת (חזו"ע עמ' ר"ד).

ה. החייבים להתענות חייבים להיות נוכחים בשעת סיום המסכת ואז יוכלו לאכול בסעודת מצוה כזית עוגיות (או מהפירות ששם) ועי"ז יפטרו עצמם מן התענית, ואם לא אכלו כזית, "לא שעדיין לא פטרו עצמם מן התענית (חזו"ע עמ' ר"ב) אך אם אינו נמצא שם ורק מביאים לו עוגות מסעודת מצוה לא מועיל וחייב להתענות (ס"ס). בשעת הדחק יכול להצטרף לסיום דרך הטלפון [ויסיים הסעודה בביתו] (הגדה על פסח לרב שלמה זלמן אורבאך עמ' 51, ילקו"י פסח ח"ב עמ' תש"ז) [וה"ה דרך מחשב בשידור חי] (ס"ס).
ו. אסור לבכור לאכול ולשתות לפני ששומע את הסיום ולכן צריך לזכור שלא לשתות קפה או תה לפני התפילה (מג"א סי' תקס"ג י, וסי' תקפ"א ס"ק י"א).

ז. * סיום מסכת נחשב דווקא כשלמד מסכת של גמרא שלמה בהבנה עם פירוש רש"י אבל אם קרא את המסכת בקריאה בלי הבנה אין זה נחשב ללימוד הראוי לפטור עצמו מן התענית, וצריכים הבכורים לשמוע את הסיום ולהבין אותו (חזו"ע עמ' ר"א).

* אם למד מסכת לפני זמן והשאר רק את הסיום לתענית בכורות לא נחשב, אבל המזדרז בלימודו או מאט בלימודו כדי להגיע לסיום מסכת בתענית בכורות מותר (חזו"ע עמ' ר"ט).

* בשעת הדחק אפשר להקל גם בסיום משניות עם פירוש כגון: רבינו עובדיה מברטנורא (וקצת מעיקר תוספות יום טוב) וכל זה כשבא לפטור את עצמו, אבל לפטור את האחרים בה"ל אינו כדאי (שו"ת יב"א ח"א סי' כו אות ט-ג, ילקו"י פסח סי' תע ס"ז).

* גם לימוד ספר אחד שלם מן הזוהר הקדוש נחשב כסיום מסכת לעניין זה אע"פ שהלומד אינו מבין בענייני הסודות שבו (יב"א ס"ס, חזו"ע עמ' ר"א). * אם כמה אנשים חילקו ביניהם מסכת מהתלמוד שכל אחד ילמד כמה דפים, סיום כזה אינו פוטר את התענית (חזו"ע עמ' ר"א), ואם למד מסכת לבד שלא כסדרה אך למד את כולה פוטר סיום זה את התענית (חזו"ע עמ' ר"ב).

העלון מוקדש לעילוי נשמת יעקב גוטמן בן יונה ז"ל ת.ג.צ.ב.ה

עם המעבר לשעון קיץ ביום חמישי הקרוב, לא לשכוח לעדכן את שעוני שבת לקראת שבת הבאה.

טל': 08-8644452 אתר העלון: alonthaiud.co.il דוא"ל: haihud.ashdod@gmail.com
אנו זקוקים עדיין לתרומות - שם חשבון: האיחוד פרשת שבוע מסי' חשבון: 111396 סניף: 516 בנק מסד 46